

SITOWISE

Pyöräily ja moottoripyöräily – tilastointi ja turvallisuus

FT, DI Noora Airaksinen, Sitowise Oy

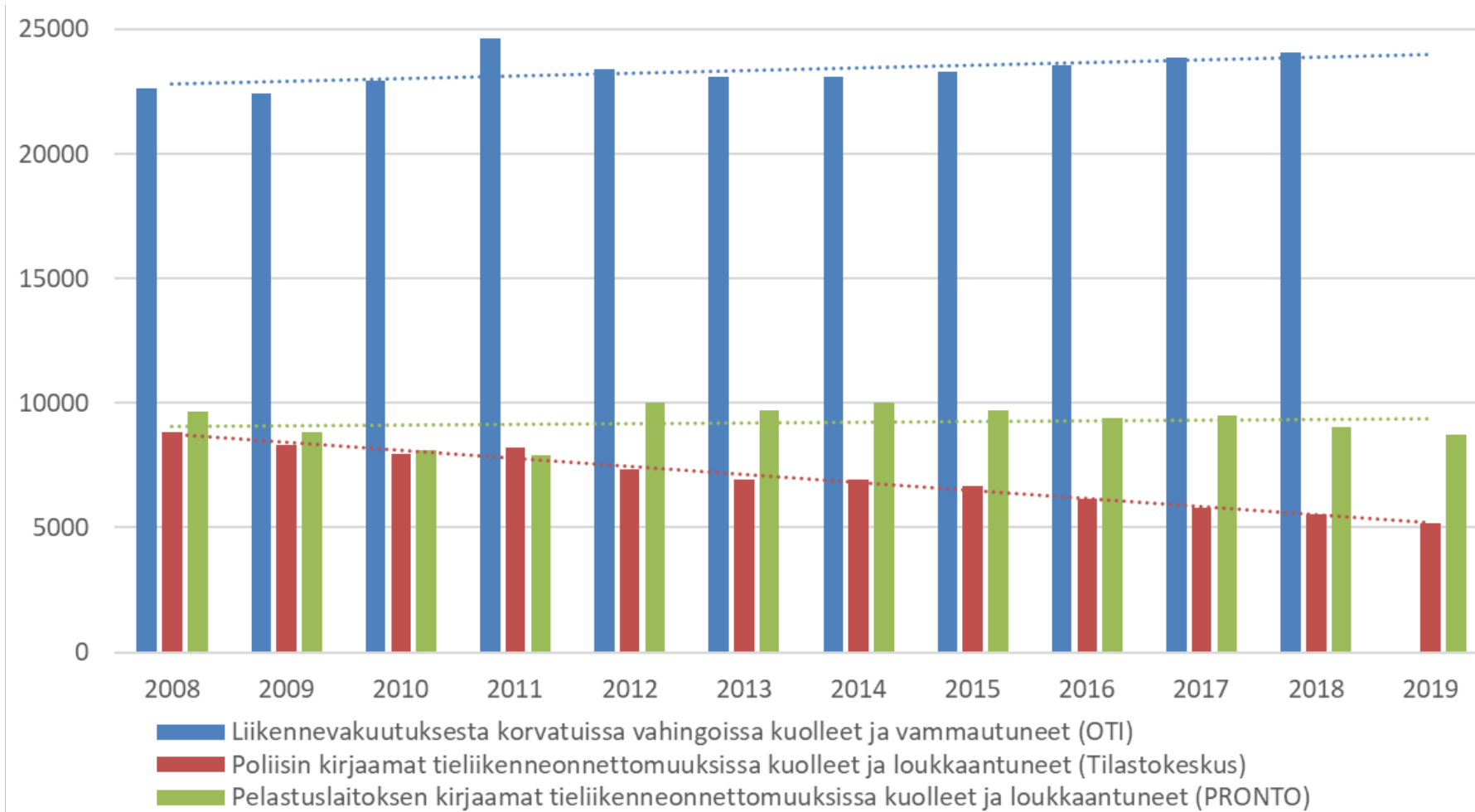
Tie- ja rautatieliikenteen työryhmän kokous 2.10.

Asenne, osaaminen ja kyvykkyys sekä sosiaaliset tekijät

Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet eri tilastoissa

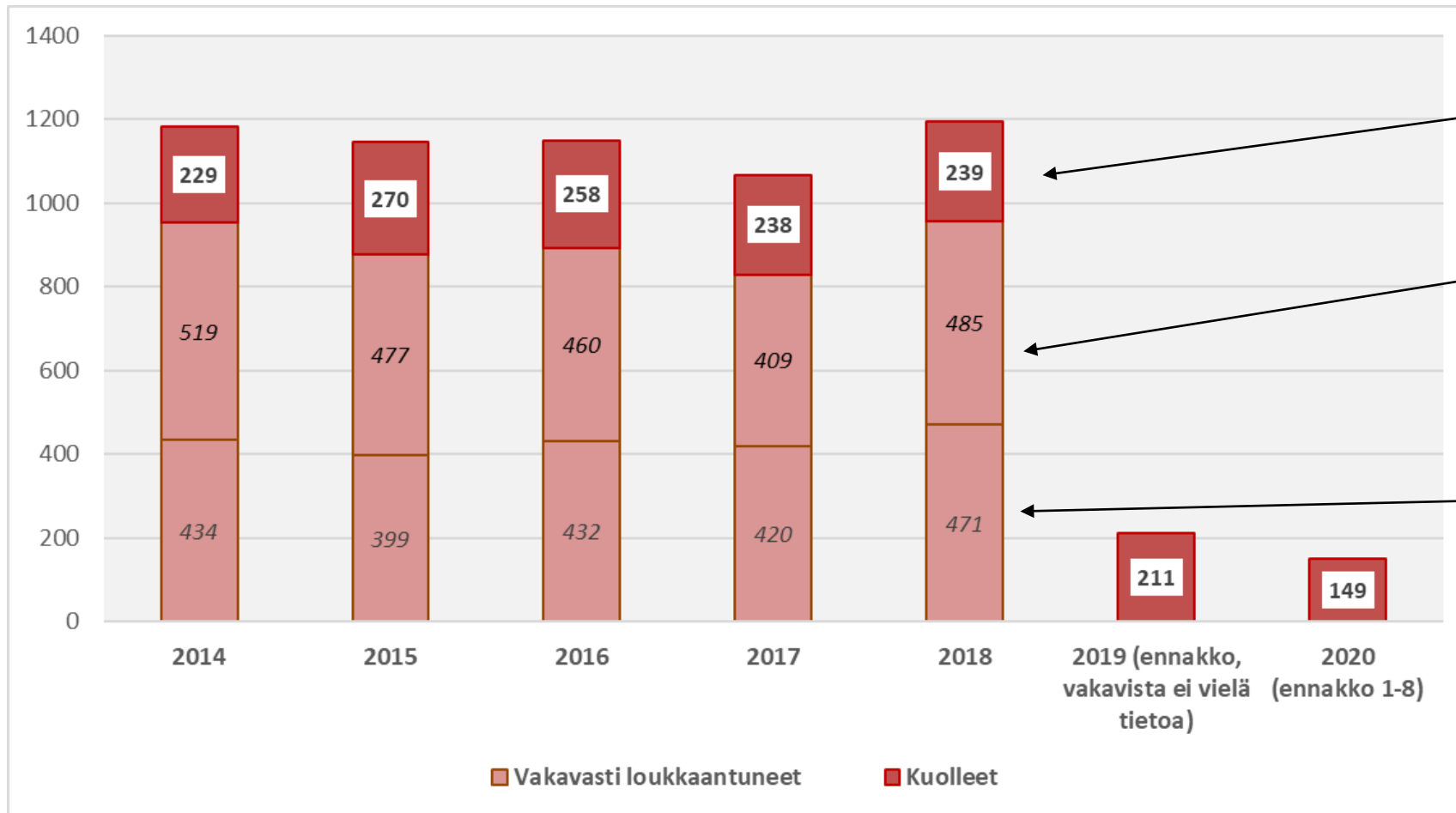
- huom. määrät ja trendi!

Lähteet: OTI Liikennevahinkoportti, Tilastokeskus, pelastusopisto

Liikenneturvallisuustyön keskiössä on kuolemien ja vakavien loukkaantumisen vähentäminen, nollavisio

Kuolleista kattavat tiedot

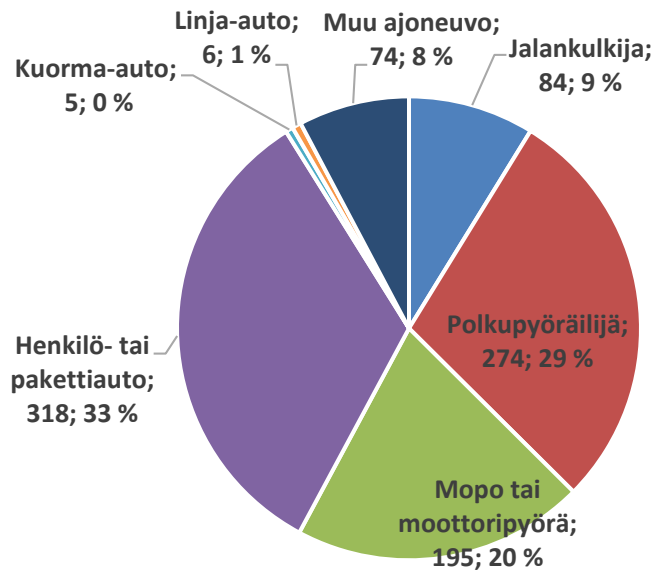
Vakavat ~50%: Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuustilaston mukaiset **hyvät taustatiedot**

Vakavat ~50%: Henkilötiedot, tienkäyttäjärühmä, ikäryhmä, hoitolaitoksen maakunta – **ei muuta tietoa**

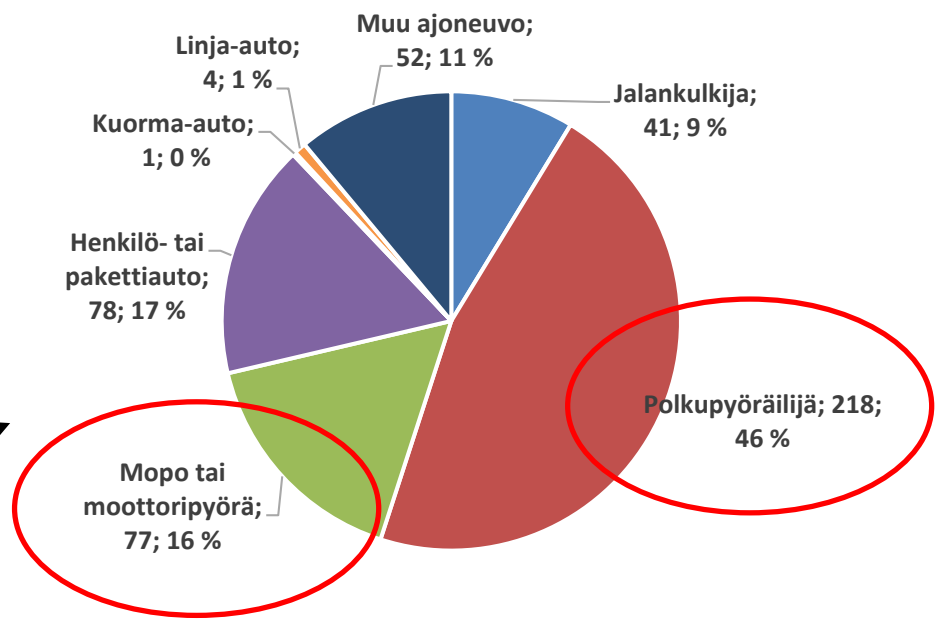
Lähde: Tilastokeskus

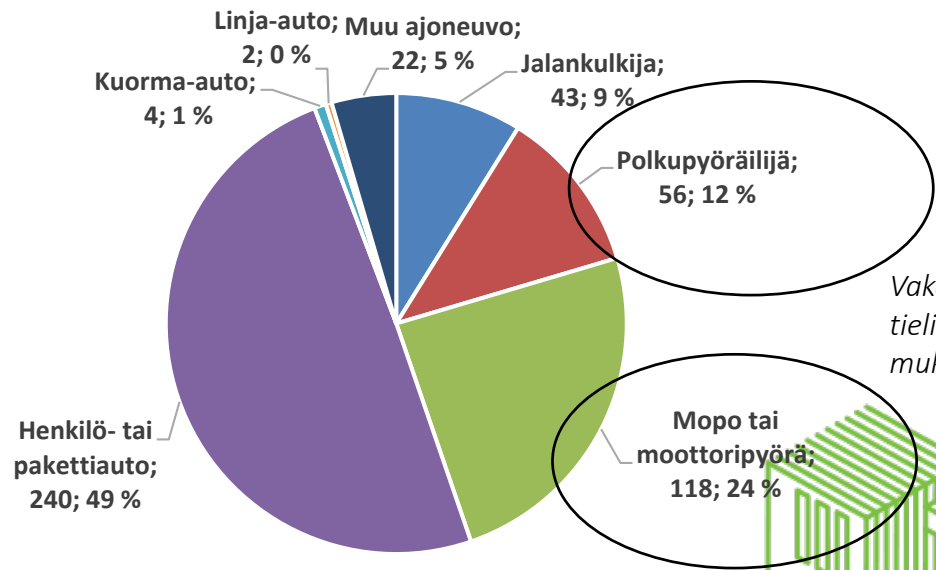
Tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneet (MAIS3+) tienkäyttäjryhmittäin vuonna 2018 (n=956)

n=471

n=485

Vakavat ~50%: Määrä, henkilötiedot, tienkäyttäjryhmä, ikäryhmä, hoitolaitoksen maakunta – ei muuta tietoa

Vakavat ~50%: Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuustilaston mukaiset hyvät taustatiedot

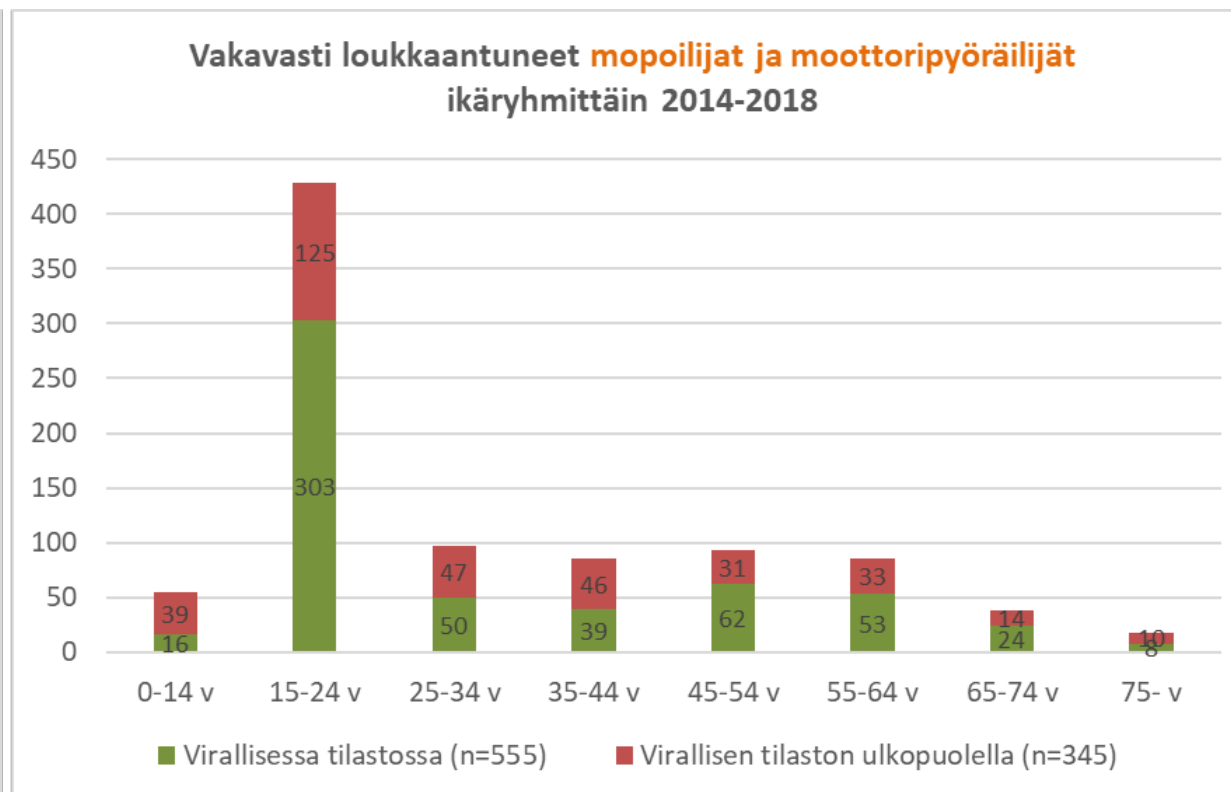
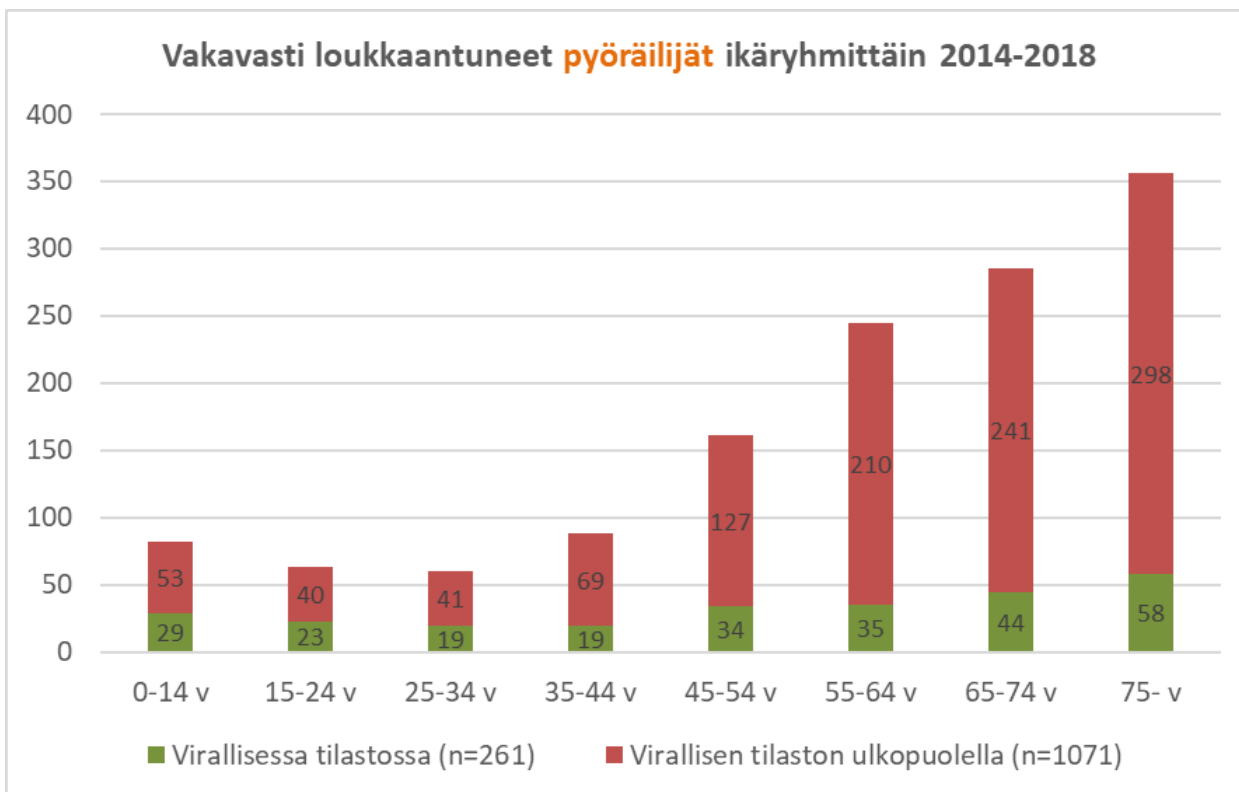
Lähde: Tilastokeskus

2.10.2020

Vakavasti loukkaantuneiden (MAIS 3+) päätyminen viralliseen tilastoon

Lähde: Tilastokeskus

SITOWISE

[Esittäjän nimi]

2.10.2020

Tilastovertailua, sairaala-aineisto vs. virallinen tilasto

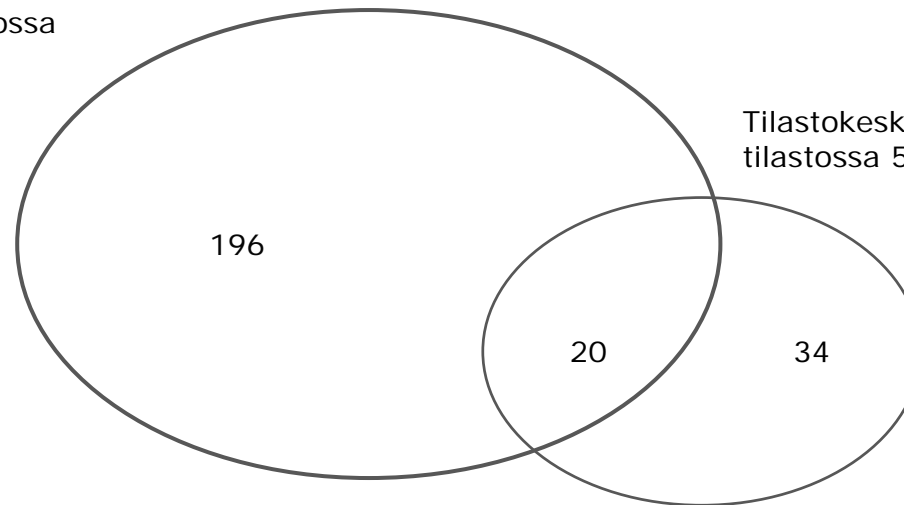
Pohjois-Kymenlaakso 1.6.2004-31.5.2006

Tapaturmäärä oli sairaala-aineistoissa polkupyöräilijöillä **nelinkertainen** ja mopoilijoilla ja moottoripyöräilijöiden kohdalla **1,5-kertainen** verrattuna viralliseen tilastoon. **Täsmällinen yhtäpitävyys vain 8% (pp) ja 23% (mopo ja mp).**

Huom! Sairaalan lisäksi tapaturmapotilaita hoidettiin myös terveyskeskuksissa.

Polkupyöräilijöiden tapaturmat:

Sairaala-aineistossa
216 tapaturmaa

Tilastokeskuksen tieliikenneonnettomuus-tilastossa 54 henkilövahinko-onnettomuutta

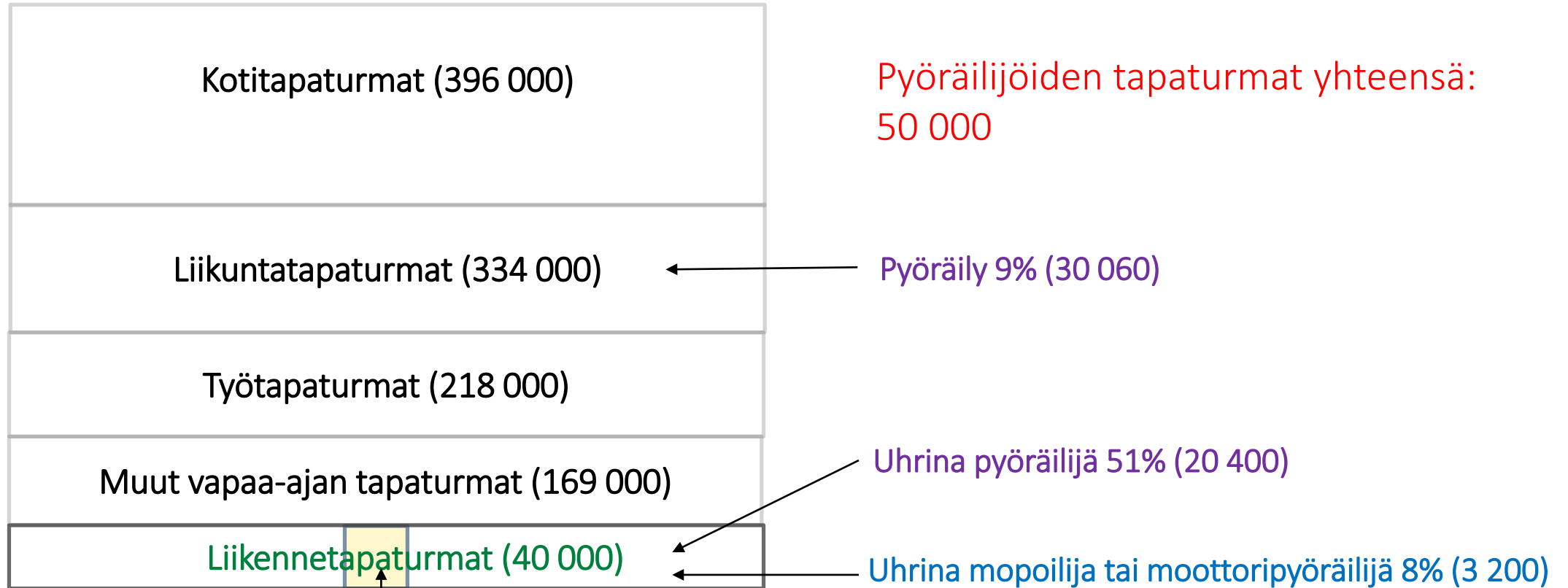

Tapaturmat 2017

– uhritutkimus* (THL)

*Lähde: Haikonen K, Doupi P, Honkala E, Nipuli S, October M, Lounamaa A. Suomalaiset tapaturmien uhreina 2017. Kansallisen uhritutkimuksen tuloksia. Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL), Työpöytä, Helsinki 2017: 45.

Tilastokeskus. Tieliikenneonnettomuustilasto, StatFin -tilastotietokanta.
<http://www.stat.fi/meta/til/ton.html>

Suomen virallinen tieliikenneonnettomuustilasto: 5 574 loukkaantunutta
- pyöräilijöitä 12% (656), mopoilijoita ja moottoripyöräilijöitä 16% (868)

Mitä virallisen tilaston ulkopuolelle jääneistä tiedetään?

- ✓ Suuri osa yksittäisonnettomuuksia (yksin kaatuminen), erityisesti pyöräilijät, mopoilijat, moottoripyöräilijät.
 - ✓ Yksittäisonnettomuuksien osuus on suuri sekä lievissä, vakavissa (MAIS3+) että erittäin vakavissa (NISS>15) loukkaantumisissa.
- ✓ Myös muiden moottoriajoneuvojen suistumisia.
- ✓ Pyöräilijöiden yksittäistapaturmissa usein mukana alkoholi, mikä ei näy virallisessa tilastossa.
- ✓ Pyöräilijöiden joukossa erityisen paljon iäkkäitä.
- ✓ Pyöräilijöillä selkeästi eniten päävammoja, mopoilijoilla ja moottoripyöräilijöillä raajojen vammoja (mm. murtumia). Vakavimmissa mp-tapaturmissa rintakehän vammat yleisimpiä. Pitkiä sairauslomia.
- ✓ Sähköpotkulautojen tapaturmat jäävät tilastoimatta tai kirjautuvat muihin luokkiin (jalankulkijat).
- ✓ Jalankulkijat on sekava/epämääräinen ryhmä.

Päätelmiä ja keskustelunaiheita

- ✓ Keskeistä on tilastoinnin kehittäminen liikenneturvallisuusvisiota palvelevaksi
 - Vakavien loukkaantumisten tilastoinnin viive on aivan liian pitkä (ei hyväksyttävä) ja tietosisältö on riittämätön.
- ✓ Pyöräilijöiden, mopoilijoiden, moottoripyöräilijöiden painoarvon nostaminen liikenneturvallisuustyössä
 - Toimenpiteiden suunnittelu olemassa olevan tiedon perusteella: yksittäisonnettomuudet, alkoholin osuus, vamma- ja ikäjakauma. *Pyöräilijän ajokunto ja velvollisuudet ajoneuvon kuljettajana? Vammojen ehkäisy ja lieventäminen? Läkät pyöräilijät?*
 - *Kuinka varmistetaan, että tapaturmat eivät lisäänty pyöräilyä edistettäessä?* Ns. SIN-ilmiö (Safety In Numbers) ei tapahdu itsestään, ilman turvallisuutta tukevia toimia. Tapaturmamäärien absoluuttiseen kasvuun tulisi joka tapauksessa varautua.
 - *Turvallisen pyöräilyn ja pyöräilykulttuurin rakentaminen/edistäminen?*
- ✓ Suunnitelmien ja selvitysten taustatietona tulisi hyödyntää laajasti olemassa olevia onnettomuustilastoja oikean tilannekuvan saamiseksi. Yksi tilasto ei riitä.
 - *Tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen eri tilastoista ja niiden peittävydestä.*
 - *Nykyinen tieto helposti saataville.*

Kirjallisuutta

Airaksinen N, Handolin L, Heinänen M. Severe traffic injuries in the Helsinki Trauma Registry between 2009–2018. Inj 2020 (in Press)

Airaksinen N, Lüthje P, Nurmi-Lüthje I. Cyclist injuries treated in emergency department (ED): Consequences and costs in South-eastern Finland in an area of 100 000 inhabitants. Ann Adv Automot Med 2010; 54: 267–74.

Airaksinen N, Nurmi-Lüthje I, Lüthje P. Comparison of injury severity between moped and motorcycle crashes: a Finnish two-year prospective hospital-based study. Scand J Surg 2016; 105(1): 49–55.

Airaksinen N, Nurmi-Lüthje I, Kataja M, Kröger H, Lüthje P. Cycling injuries and alcohol. Inj 2018; 19(5): 945–952.

Höfling I, Keinänen P, Kröger H: Injuries caused by motorcycle accidents – A 5-year survey of patients treated in Kuopio University Hospital. Finn J Orthop Traumatol 2006; 29:243–47.

Olkkonen S, Lahdenranta U, Tolonen J, Slätis P, Honkanen R. Incidence and characteristics of bicycle injuries by source of information. Acta Chir Scand 1990; 156: 131-136.

Olkkonen S. Health disorders, alcohol and ageing in fatal bicycle injuries. J Traffic Med 1993; 21: 29–37.

Olkkonen S, Lahdenranta U, Slätis P, Honkanen R. Bicycle accidents often cause disability-an analysis of medical and social consequences of nonfatal bicycle accidents. Scand J Soc Med 1993; 21: 98–106.

Virtanen K. Pyöräilijän vammat. Duodecim 2016; 132: 1352–1356.

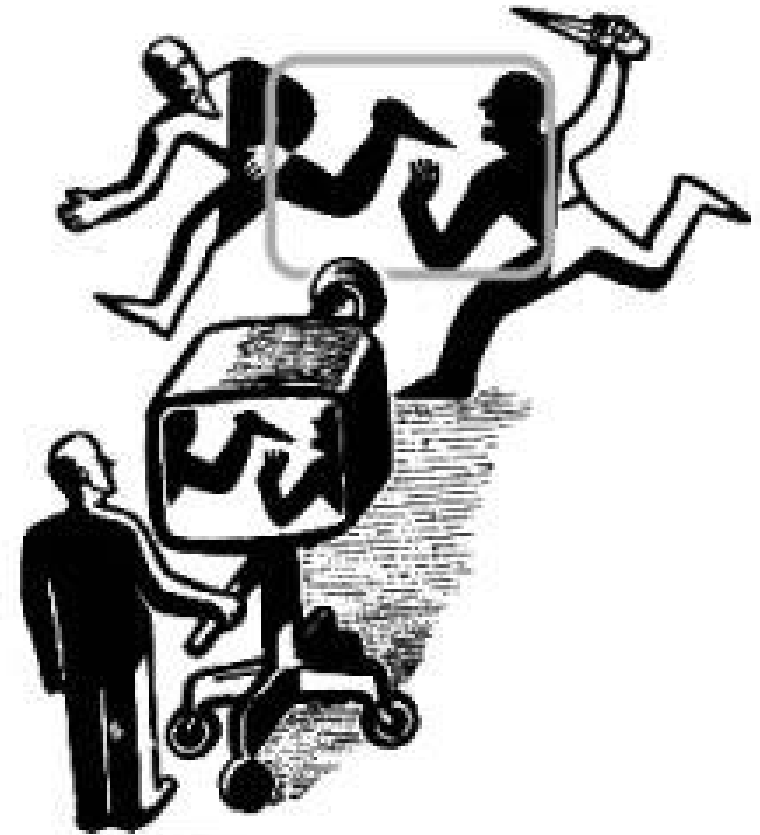
SITOWISE

Kiitos!

CONTEXT

Remember:

A single statistic
doesn't tell the
whole story.

<https://teacherhead.com/2017/05/12/context-is-king-shortblog/>

